

Lappeenrannan kaupunki ja kirjanpainajat

15.1.2026

LAPPEENRANTA

Mitä tavoitteita taajamametsien hoidossa on?

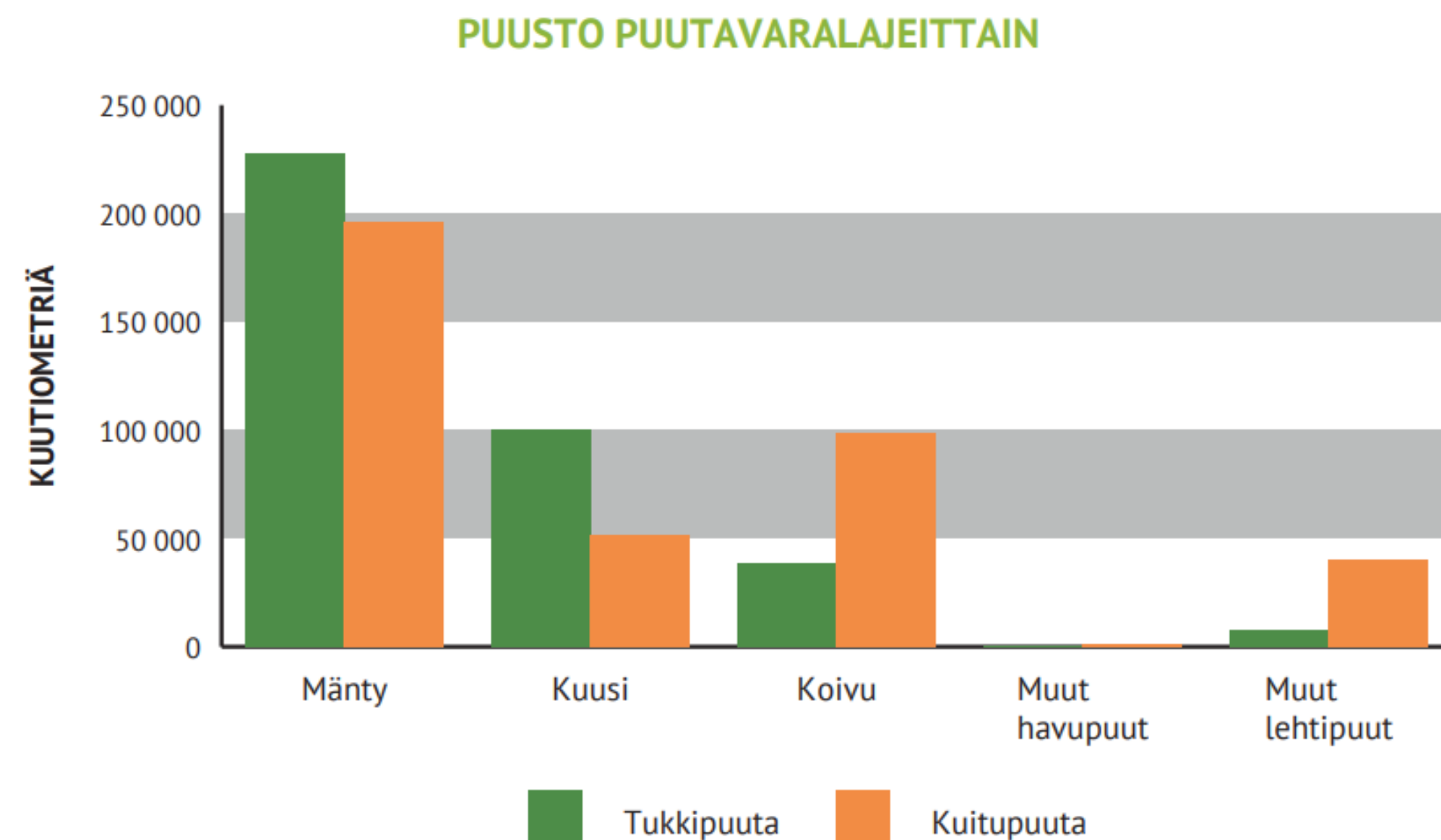

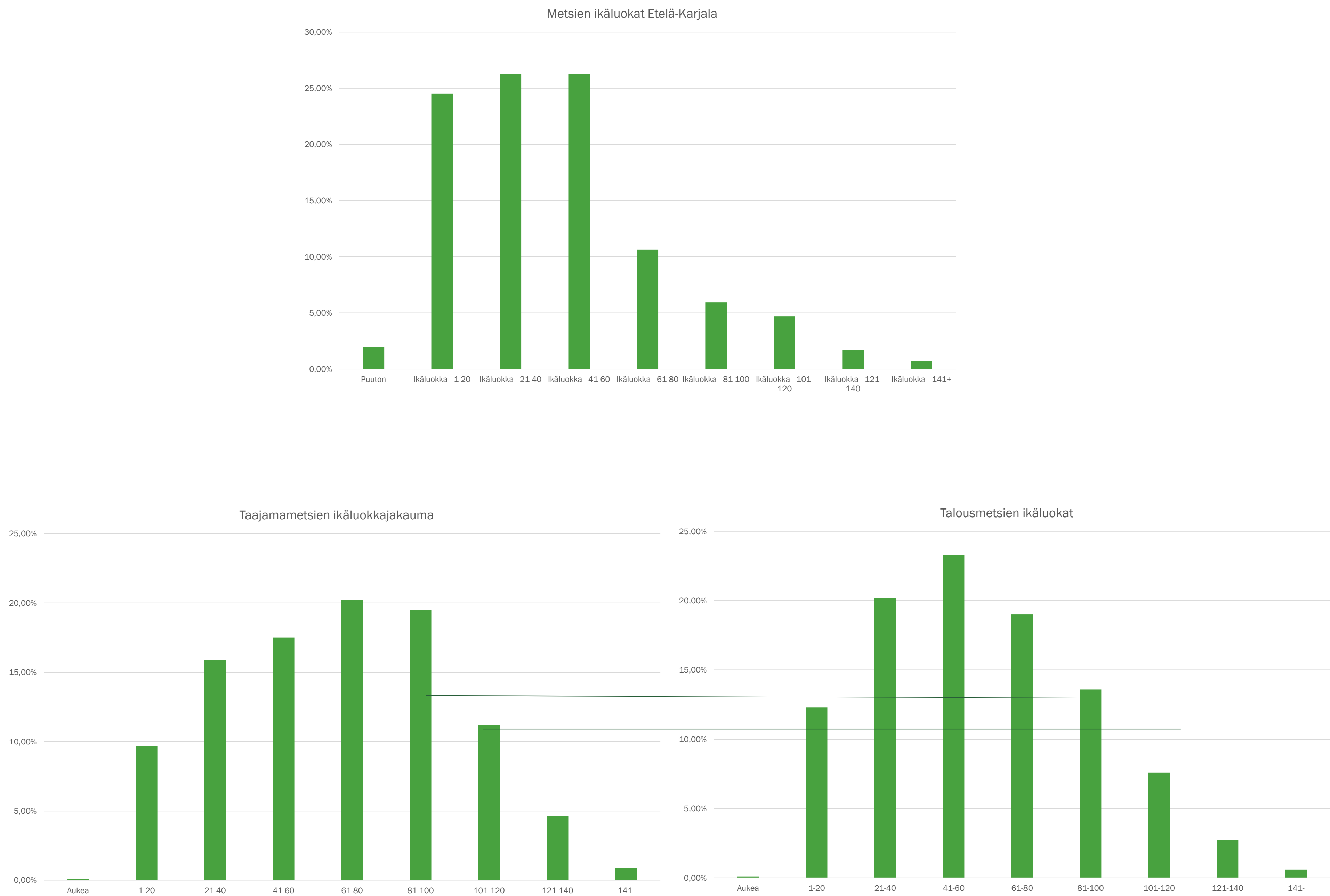
KAUPUNGIN METSISTÄ LYHYESTI

- Talousmetsiä n. 1500 hehtaaria. Loput taajamametsiä, suojelualueita ja kaavoitettuja maankäytön muutosalueita
- Metsiä hoidetaan aktiivisesti. Taajamametsiä n. 20-30 ha vuodessa.
- Metsiä hoidetaan eri-ikärakenteisesti/peitteisesti. Metsätuhot (erit. kirjanpainajatuhot) haastavat tätä.

METSIÄ
4400
HEHTAARIA

PUUSTOTIETOJEN YHTEENVETO NYKYHETKELLÄ

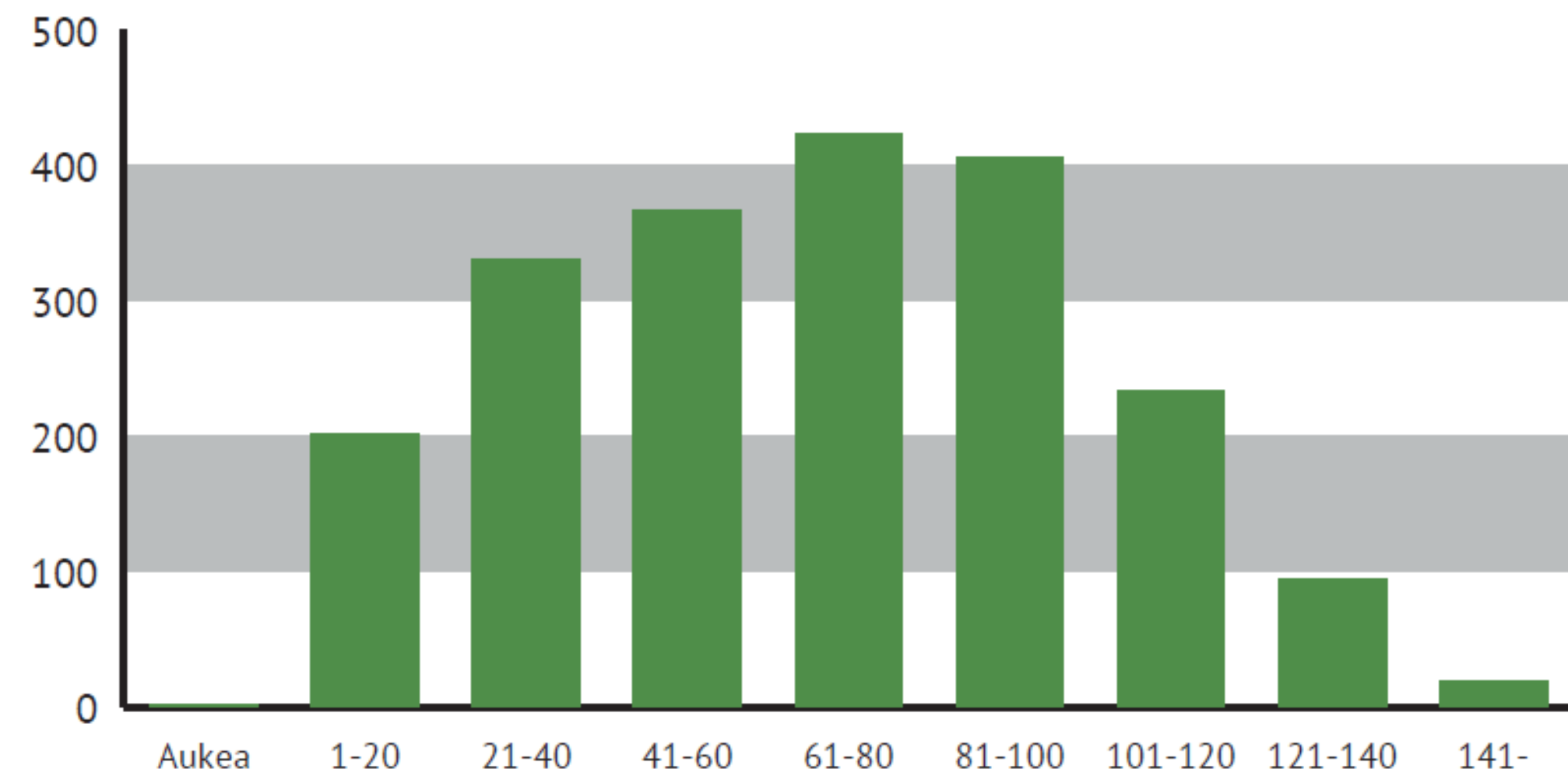

KAUPUNGIN METSÄTUHOISTA

- Kaupungin metsissä yleisimmät tuhon aiheuttajat ovat: juurikäpää, kirjanpainaja ja tervasroso.
- Lappeenrannassa kirjanpainajakeskittymät sijoittuvat reheviin vanhoihin kuusikoihin, joissa on paljon reunavaikutusta.
- Metsätuhot (erit. kirjanpainajatuhot) haastavat peitteistä metsänkasvatusta.
 - Uudistushakkuut pyritään pitämään pienikokoisena. Lisäksi hakkuut tehdään pääasiassa talvella (lintujen pesintäaika), jolloin hyönteinen on hangessa ei kuoren alla = Tuho hidastuu, mutta jatkuu => Metsätuhohakkuut jatkuvat.
- Vuoden 2024 työohjelmassa 6/12 hakkuukohteesta kirjanpainajatuhoalueen hakkuita.
- Uudistettavat kohteet istutetaan koivulle/männylle/lehtikuuselle. Kokeilussa myös muita lajeja (esim. douglaskuusi)

IKÄLUOKKIEN PINTA-ALAJAKAUMA METSÄ- JA KITUMAALLA

Saksa

Kaarnakuoriaiset tuhoavat metsiä Keski-Euroopassa – ”80 prosenttia Tšekin kuusimetsistä on vaarassa kuolla”

Tilanne on pakottanut metsänomistajat hakkaamaan metsiään Tšekissä, Pohjois-Itävallassa, Saksan Baijerissa ja Slovakiassa.

Metsänomistajat Tšekissä joutuvat kaatamaan kuoriaisten tuhoamia puita. Kuva: DAVID W CERNY/Reuters

HS-Reuters
26.4.2019 21:47

Luonto

”Ötökkä tulee ja tuhoaa aivan kaiken” – suomalainen metsäammattilainen järkyttyi Saksan kuusituhoista

Kirjanpainaja rakastaa ilmastonmuutosta ja tuhoaa hurjaa vauhtia Saksan kuusikkoja. Hävityksen korjaamiseen tarvitaan suomalaisia.

ANNA KARISMO

12.12.2024 12:31

<https://www.istockphoto.com/fi/video/ilmakuva-syksyn-maaseudusta-perinteinen-syysmaisema-keski-euroopassa-gm1428672520-472078489?searchscope=image%2Cfilm>

Changing climatic drivers of European spruce bark beetle outbreaks: a comparison of locations around the Northern Baltic Sea

Tikkanen O.-P., Lehtonen I. (2023). Changing climatic drivers of European spruce bark beetle outbreaks: a comparison of locations around the Northern Baltic Sea. *Silva Fennica* vol. 57 no. 3 article id 23003. <https://doi.org/10.14214/sf.23003>

Highlights

- Temperatures in the Northern Baltic Sea area will reach new and higher levels in all studied climate change scenarios, speeding up the development of the European spruce bark beetle
- Unless greenhouse gas emissions are reduced rapidly, more frequent droughts will facilitate spruce bark beetle outbreaks, especially in Sweden and, to a lesser extent, in Estonia and in Southern Finland.

Abstract

European spruce bark beetle (*Ips typographus* [L.]; SBB) damage has reached extreme and unprecedented levels in East Central Sweden, likely driven by increasing temperatures and severe drought due to climate change. However, SBB outbreaks have been less severe on the eastern side of the Baltic Sea, in Estonia and Finland, than in Sweden. This study investigated how precipitation, temperature sum, and droughts (hydrothermic index) have varied in land areas surrounding the Baltic Sea. We studied past meteorological observations from 1950 to 1999. We modeled the effect of climate change on precipitation and temperature using three representative concentration pathway (RCP) scenarios for greenhouse gas emissions (RCP2.6, RCP4.5, and RCP8.5) and multiple (17–23) climate models. Future climate projections (up to 2100) were made for Southeastern Estonia, Southern Finland, and East Central Sweden. Weather data showed that temperature sums had been high and droughts severe in the 2010s, particularly in East Central Sweden, where SBB outbreaks have been a more significant problem than on the eastern shores of the Baltic Sea. Future climate projections suggest that increases in temperature sum will further enhance SBB reproduction, especially in the RCP4.5 and RCP8.5 scenarios. In all climate change scenarios, drought continues to be a problem in East Central Sweden, potentially facilitating SBB outbreaks. In addition, moderate and severe droughts may become more frequent in Southeastern Estonia and Southern Finland if climate change proceeds as predicted in the RCP4.5 or RCP8.5 scenarios.

Keywords

climate change; temperature sum; precipitation; *Ips typographus*; hydrothermic index

Author Info (View)

Received 20 January 2023 Accepted 9 October 2023 Published 30 October 2023

Views 47905

Available at <https://doi.org/10.14214/sf.23003> | Download PDF

Impact of climate change on the population dynamics of *Ips typographus* in southern Sweden

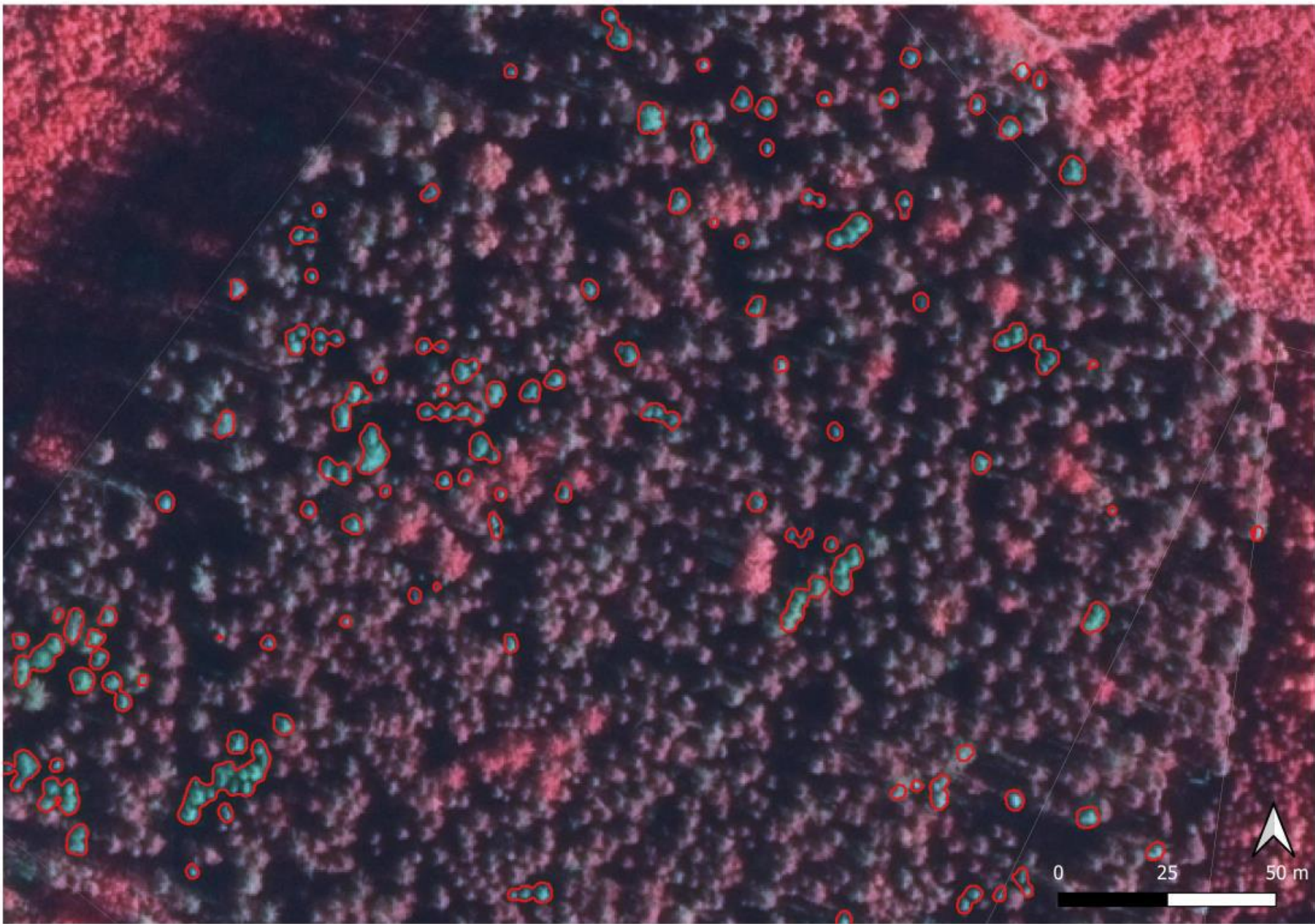
Anna Maria Jönsson^a✉, Susanne Harding^b, Lars Bähring^a, Hans Peter Ravn^c

Show more

+ Add to Mendeley Share Cite

<https://doi.org/10.1016/j.agrformet.2007.05.006>

Get rights and content

Erityispiirteet taajamametsänhoidossa liittyen metsätuhoihin

- Metsälaki ei voimassa (ei mki, ei metsätuholakia)
- Turvallisuus (petokuoriaisten suosimien puiden poisto)
- Maisematyöluvat (kesto, perustelut, määräykset)
- Reunavaikutus (infra, rakennukset)
- Useat tavoitteet (esim. eri-ikä rakenteinen kasvatus)
- Kaavamääräykset (esim. luo-alueet)

Hämmäauteensuon eteläreuna vuonna 2024, Lappeenranta

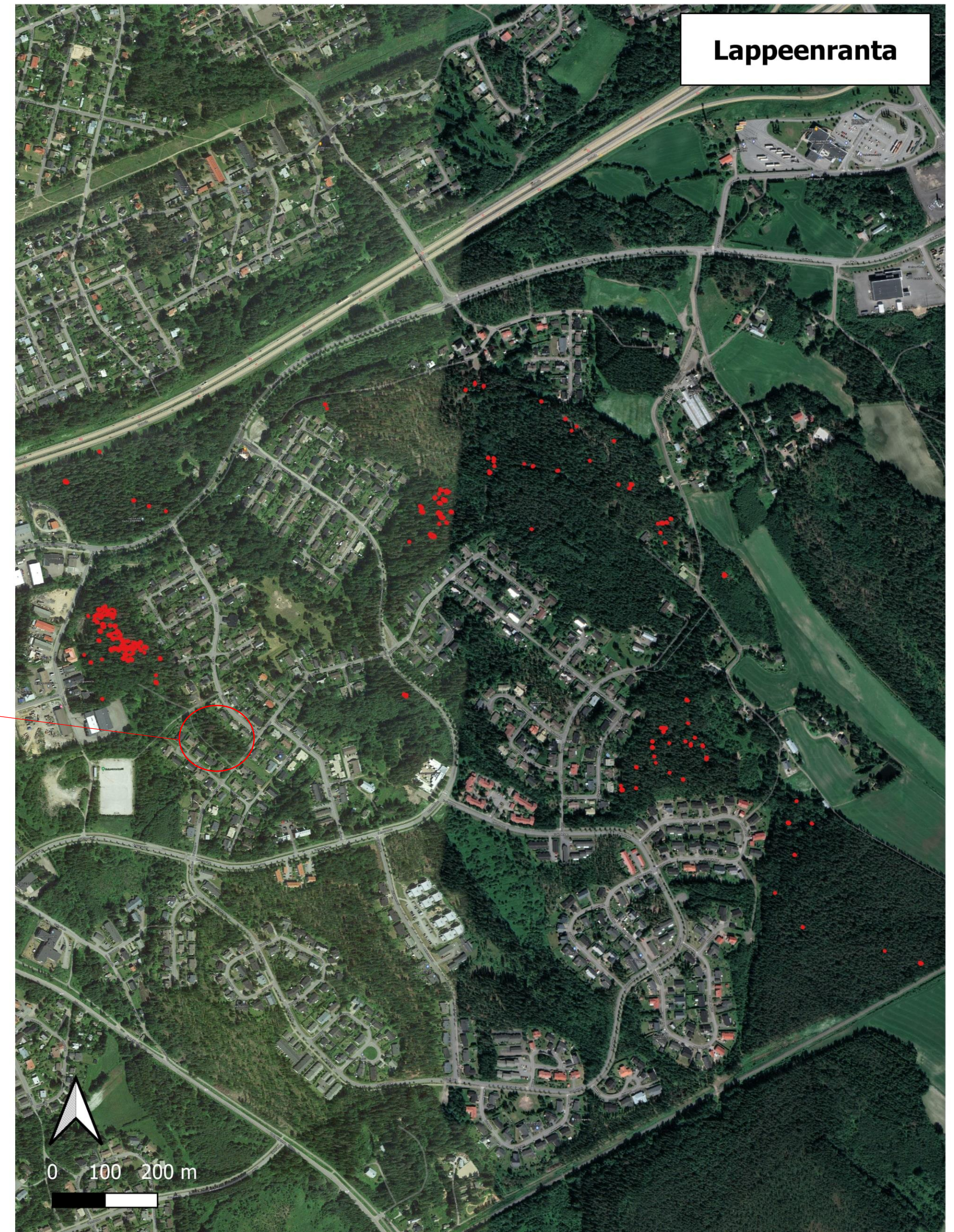
Metsälaki ja siten laki
metsätuhojen torjunnasta ei
voimassa asemakaava-alueella.

Reunavaikutus!

Esimerkki tuhohakkuusta

Kauriinkadun kenttä

Suosittua metsää hakataan neljästä eri syystä: yksi syy on turvallisuuden tunne, mikä ihmetyttää luontoihmistä

Kauppi-Niihama on Tampereen keskustan lähin iso ulkoilualue, jossa voi myös hiihtää. Tällä hetkellä alueeseen kohdistuu ristiriitaisia odotuksia.

Kauppi-Niihaman alue on monelle tärkeä: sitä halutaan suojella, mutta samalla kehittää kaupunkilaisten virkistyskäyttöön. Kuva: Juha Kokkala / Yle

Hakkuut kirjanpainajan torjumiseksi peruuntuivat valituksen vuoksi Tampereella – asiantuntija arvioi vaikutuksia

Kauppi-Niihaman suunnitelluista puunkaatotöistä valitettiin eikä hakkuita ei päästä toteuttamaan. Valitusajan päätyttyä kirjanapainajat ovat jo levinneet seuraaviin puihin.

Puustokuolemien määrää seurataan Tampereella satelliittiseurannan avulla. Kuvituskuva kirjanpainajan vaihgoista Jyväskylän Laajavuoressa vu

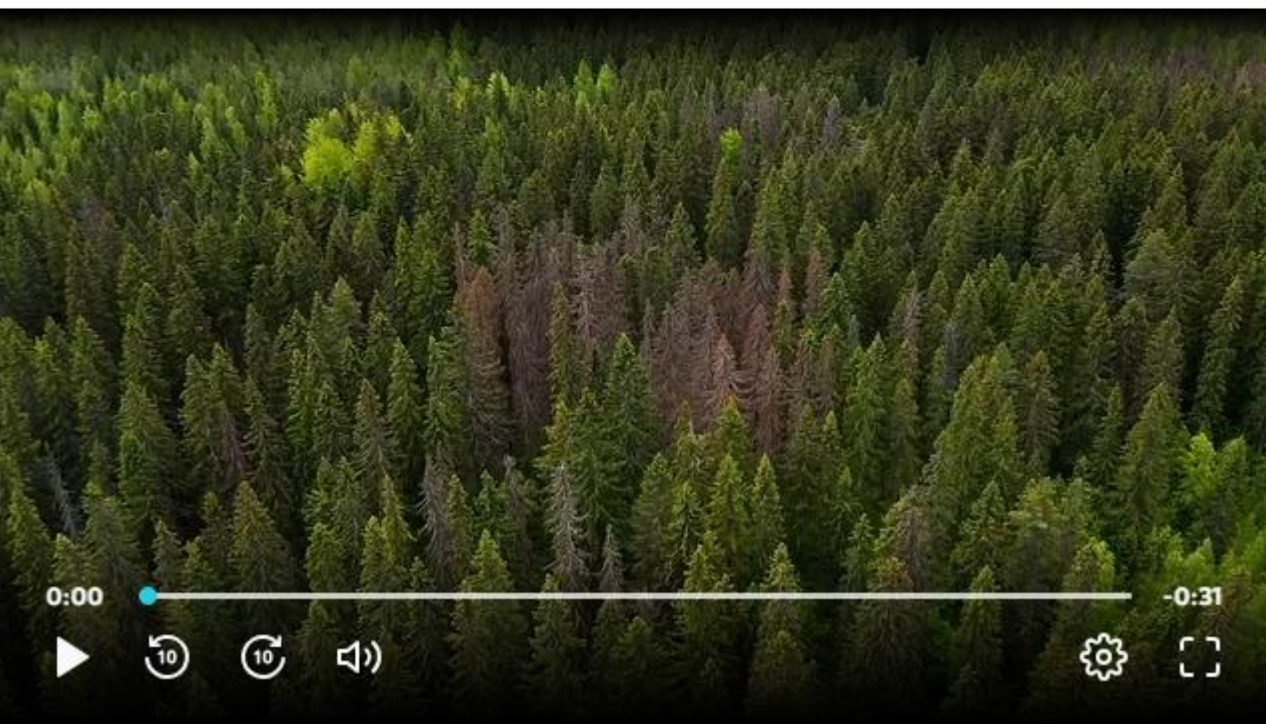
Ihminen on neuvoton parimillisen kuoriaisen edessä – tällainen on kirjanpainaja, joka tuhoaa nyt eteläisen Suomen kuusimetsiä

Pirkanmaan havumetsiä piinaa kiihtyvät kirjanpainajatuhot. Kävimme Akaassa, missä kaupunkilaisilta tulee tasaisesti ilmoituksia pystyyn kuolleista kuusista. Nyt kannattaa toivoa kylmää talvea, tai tulevista kesistä tulee vaikeita.

Kaarnakuoriainen hyökkäsi seikkailupuistoon – kaupungin suosituin ulkoilualue on nyt myös kirjanpainajan temmelyskenttä

Kirjanpainaja tappaa kuusia pystyyn Laajavuoren ulkoilualueella Jyväskylässä. Tehokkaita keinoja kuoriaistuhojen pysäyttämiseksi ei ole.

Tältä näyttää metsä, jossa kirjanpainaja tekee tuhoa.

Kirjanpainajat haastavat luonnonsuojelua

Kuopion kaupungin metsänhoitaja Heikki Soininen kertoo kirjanpainajakuoriaisten tuhoista Puijon metsässä. PAULA POHJAMO

Haasteet.

- Kirjanpainajahakkuut olisi tehtävä lintujen pesintäaikana (ei lain vastaista mutta ristiriidassa monimuotoisuustavoitteiden kanssa).
- Hakkuut OLISI TEHTÄVÄ lähes poikkeuksetta päätehakkuuna. Todellisuudessa tahtotilaa tähän ei ole keskenään ristiriitaisten tavoitteiden vuoksi, jolloin päädytään poimintaan tai pieniin pienaukkoihin => pienialainen uudistaminen voi jopa pahentaa tilannetta.
- Hakkuut usein maisemaa muuttavia => asemakaava-alueella maisematyölupa. Koska prosessi voi kestää kuukausia, ehtii kirjanpainajan uudet sukupolvet muodostumaan ja hakkuualueetta olisi laajennettava.
- Akuutit tuhokohteet kiilaavat muiden työmaiden ohi, sekoittaen töiden toteutusaikataulua. Vähemmän kiireiset metsänhoitotyöt, joilla ennaltaehkäistään tuhoja pääsevät kytämään vuosia.
- Tuhojen eskaloituminen (esim. juurikääpä, myrskytuhot ja metsäpalot)

Havainnot selvityksen perusteella

- Lappeenrannassa keskittymät sijoittuvat reheviin vanhoihin kuusikoihin, joissa on paljon reunavaikutusta.
- Pistetieto auttaa löytämään ryppäät. Toisaalta kuolleiden puiden ryppäät eivät aina ole juuri niitä hakkuissa poistettavia puita.
- Tuhoanalyysiaineisto avaa esim. suojelu- ja muiden no-go alueiden ongelmat. Case-Hartikkala. Luonnon monimuotoisuus vs. metsätuhojen torjunta
- Pistetieto kertoo kuolleiden puiden sijainnin mutta mitä se OIKEASTI kertoo kohteen kirjanpainajatilanteen vakavuudesta? = ”Onko punainen toista punaista punaisempi?”
- Itse asiassa todellinen uhka on punaisten keskittymien ympärillä. Tilanne on siis ”pahempi” miltä näyttää.
- Monimuotoisuusalueilla tuhoanalyysi kuuluukin näyttää punaiselta!

Pohdintaa

- Suojelun kohdistaminen ”menetetyille tapauksille”?
- Metsälain velvoite ja haaste tämän täyttämiselle (etenkin yleiskaavan VL-alueet asemakaavan reunoilla).
- Selvitysaineiston julkaisu ja naapurimetsänomistajien paine.
- Vanhojen kuusikoiden harvennus reunavaikutusalueilla on virhe? Ennemmin päätehakkuu ja uudistaminen?
- Kuolleen puun säästäminen kohteilla, joissa ei turvallisuushaittaa (petokuoriaiset)
- Suurin haaste on maisematyölupaprosessi ja luvan tarpeen arviointi kirjanpainajatuhokohteella:
 - Huonokuntoinen puu vs. vaarallinen puu.
 - Kuollut vs. ”terve” iskeymäpuu.
 - Tuhon leviämisen ehkäiseminen (tuhotilanteen muutos prosessin aikana).

KIITOS
mielenkiinnostanne!

LAPPEENRANTA

LAPPEENRANTA